

Anna Vuopala, 31.8.2020

Tekijänoikeuden infrastruktuurin kehittäminen

JURISTI – ryhmän 1/3 kokous, 25.8. klo 10-12

Yhteenveto

1. Keitä paikalla ja mikä on tahtotila?

pj Janne Lilleberg, Audiovisual Producers APFI ry

Paikalla oli edustettuna mm. Suomen tietokirjailijat ry, Sanasto ry, Suomen Näyttelijäliitto ry, Electronic Frontier Finland Effi ry, Teosto, Suomen Musiikintuottajat IFPI ry, Suomen Taiteilijaseura, Gramex ry, Medialiitto, Aalto-yliopisto, Kopiosto, IPR University Center, Kilpailu- ja Kuluttajavirasto KKV, Suomen Musiikintekijät ry

Puheenjohtajaksi oli suostunut pyydettyinä APFI ry:n Janne Lilleberg. Kokouksen aluksi käytiin läpi kokouksen ohjelmaa. Paikallaolijat esittäytyivät ja kertoivat odotuksistaan aiheen tiimoilta. Aikataulusyistä päätettiin ensin mennä Kilpailu- ja kuluttajaviraston puheenvuoroon ja pitää keskustelu siitä erikseen. Tämän jälkeen seurasi Effi ry:n ja Aalto-yliopiston puheenvuorot ja keskustelua niistä yleisten odotusten valossa.

2. OKM:n rooli ja tehtävä

Vuopala kertoi lyhyesti tavoitteista kansallisen tekijänoikeuden infrastruktuurin kehittämisessä ja kolmen ryhmän käsittelemien asioiden rajanvedoista. OKM mahdollistaa ja fasilitoi keskusteluja asiantuntijoiden kesken. OKM ei hae keskusteluilla mitään tiettyä lopputulosta. Tähän mennessä tapaamiset ovat vaikuttaneet osallistujien mukaan käsityksiin teos- ja tekijätiedon merkityksestä eri aloilla ja tuonut esiin, että ongelmia on laajemminkin. Vuopala mainitsi myös tiedotteesta, jonka ministeriö julkaisee, kun kaikkien kolmen ryhmän ensimmäiset kokoukset on pidetty. Tapaamisista tehdään yhteenvedot, jotka laitetaan Hankeikkunaan saataville. Ne eivät ole luonteeltaan johtopäätöksiä vaan tämä tehdään vasta viimeisessä kokouksessa, kun sovitaan siitä, mitä kustakin ryhmästä raportoidaan tekijänoikeusasioiden neuvottelukunnalle.

3. Puheenvuorot teos- ja tekijätietojen vaikutuksesta kuluttajiin ja teosten käyttäjiin ml. tutkimuksessa

a) Anja Peltonen/Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV

Kuluttajapolitiikan ja tekijänoikeuden suhde on merkittävä, ja koska yhteyksiä niiden välillä on nyt paljon aiempaa enemmän, kanssakäymisen toivotaan asettuvan paremmin

raameihinsa. KKV:n lähtökohtana ovat kuluttajien oikeudet, joista yksi on ”oikeus tietoon”. Erityisesti toimiva sisältöjä koskeva hakumahdollisuus metadatan avulla on tärkeä. Nykytilanteessa kuluttajista kerätään paljon tietoja, mutta kuluttajilla pitäisi myös olla oikeus saada tietoa.

Tekijänoikeusjärjestelmään liittyy myös kuluttajien oma vertaistoiminta, jossa kuluttajat itse tuottavat aineistoa esimerkiksi alustoilla, eikä tässä tilanteessa kuluttajan asemaa saa kohtuuttomasti vaikeuttaa.

KKV vaatii osapuolten tasapainoa; toimijan ja kuluttajan välillä tulee vallita tasapaino ja toinen osapuoli ei saa päästä määräämään kuluttajan toiminnan rajoituksia. Oikeus tietoon ja vertaistoiminnan mahdollistamisen lisäksi kolmas asia on sopimusehtojen ymmärrettävyys ja kohtuullisuus; millä tavalla sopimusehdot esitellään kuluttajalle ja miten kuluttaja voi ymmärtää nämä tiedot. EU:ssa edellytetään, että kuluttajan pitää pystyä ymmärtämään mitä sopimusehdot käytännössä tarkoittavat. Tämä on tärkeää, koska muutoin sopimusehdot voivat muodostua kuluttajan kannalta kohtuuttomiksi. Kuluttajilla tulee olla sopimusten tasolla sekä luonnollisesti käytännössä oikeus päästä tietoihinsa.

Teknologian kehittyessä periaatetasoinen lainsäädäntö olisi KKV:n mukaan toimiva, ja sitä voidaan täydentää tarpeen mukaan. Yksityiskohtainen säätely ei välttämättä jouta ja saattaa sitä kautta aiheuttaa käytännön ongelmia esimerkiksi tekniikan kehittyessä. Periaatetasoisella säätelyllä vältytään myös erityyppisiltä säännöksiltä hyvin kapeilla eri aloilla. Säännösten sisällön ymmärrettävyys ja saavutettavuus kuluttajan kannalta tärkeitä. Säännösten lisäksi yhtenäinen standardi tekijänoikeuden saralla olisi myös tärkeää. Kun mietitään tekijänoikeuden infraa, niin yhteisten käyttäytymismallien edut näkyvät siinä, että ihmiset haluavat lähtökohtaisesti käyttäytyä lain ja säädösten mukaisesti ja siirtyvät käyttämään laillisia palveluja, kunhan niitä on tarjolla (vaikka ne olisivat maksullisia). Kaikki eivät toimi sääntöjen mukaan, mutta sääntöjä rikkovat kuuluvat vähemmistöön. Tekijänoikeudessa lähestytään asioita usein varoitusten muodossa, mikä ei ole käyttäytymistaloustieteen näkökulmasta paras ratkaisu.

Periaatetasoisen lainsäädännön tarkoituksena ja tavoitteena on se, eri asioiden pitäisi olla suhteellisen vaivattomia ja helposti toteutettavia. Ratkaisuissa pitää muistaa suhteellisuusperiaate eli haitan ja keinon täytyy olla järkevissä suhteissa toisiinsa.

Sitran toteuttama MyCelia-hanke on ihanteellinen esimerkki datan hyötyjen kuvaamisesta luovalla alalla. Siinä on otettu käyttöön periaatteita datan siirrettävyydestä ja saatavuudesta.

Kuluttajapolitiikan luonne on usein se, että kuluttajille monet asiat ovat suhteellisen vieraita eikä informaatio tavoita ihmisiä riittävästi. Tiedon jakamisen täytyy tapahtua toiminnan yhteydessä, jotta se saavuttaa kuluttajan. Esimerkiksi tietosuojan kehityksessä on huomattu, kuinka hankalaa tämä on. On mahdotonta kuvitella, että kaikista kuluttajista tulisi alan asiantuntijoita, mutta kuluttajia tulee tuupata oikeaan suuntaan ja tarjota heille tietoa asioista.

Ongelmana kaikilla oikeudenaloilla on se, että liittymäkohtia eri oikeudenalojen välillä on, mutta niiden välillä ei ole riittävästi yhteistyötä, mikä olisi todella tärkeää. Kun ajatellaan teknologista kehitystä, nyt on meneillään hankala vaihe, koska lohkoketjut ja älysovimukset eivät ole tulleet laajalti käyttöön vielä käytännöntasolla. Tekoälyn sovelluksissa tulee myös ratkaisuja, joissa kuluttajia veloitetaan luovuttamaan oikeuksiaan ja loukataan tekijänoikeutta. Koska teknologia kehittyy jatkuvasti, ei pystytä vielä käytännössä näkemään mitä tapahtuu, mutta se tulee helpottamaan kuluttajan asemaa.

On muistettava, että kuluttajat ovat ihmisiä eivätkä tietokoneita, ja toimenpiteet pitää suhteuttaa tähän. Kuluttajien metadatan tuntemus on tärkeä päämäärä.

Keskustelua:

Pj totesi, että kuluttajan näkökulma on merkittävä, sillä he maksavat loppujen lopuksi kaikkien tekijöiden ja heitä edustavien tahojen palkat. Jaettavaa kakkua saadaan suuremmaksi vain lisäämällä kuluttajilta saatavaa rahaa esimerkiksi vientiä lisäämällä.

Keskusteluissa tuli ilmi mm.

- Kuluttajilla on muodostunut väärä käsitys tekijänoikeuskorvauksien päättämisestä tekijöille esim. kuukausimaksullisista suoratoistopalveluista. Niissä ei ole tällä hetkellä käytössä nk. user-centric-mallia, jossa kuluttajan valinnat vaikuttaisivat suoraan tekijän saamiin korvauksiin. Nykyinen järjestelmä suosii isoja artisteja pienten kustannuksella. Suomi pienempivolyymisena maana kärsii tästä. KKV kommentoi, että tällä hetkellä kuluttajilla ei ole oikeutta saada tietää mistä hänen maksamansa hinta koostuu tai mihin se menee. Ainoa tapa on siten lisätä kuluttajilta tulevaa painetta lisätä järjestelmän läpinäkyvyyttä. Tällä hetkellä vallitsee malli, jossa markkinoija ei puhu asiasta, ja vastuu tiedon hankinnasta jää kuluttajalle.
- AV-alalla ja esim. äänikirjoissa tekijä saa kertakorvauksen työstään eikä siis saa enää erillisiä tekijänoikeuskorvauksia varsinaisesta käytöstä, vaikka näin korona-aikana tällaisen kuvan voi saada radion tai television kampanjoista esim. ”katso kotimaista, tuet kotimaista”. Tämä taloudellisen kytköksen puuttuminen korostaa tarpeen varmistaa, että moraaliset oikeudet täyttyvät.

Yhteishallintaorganisaatiot valvovat tekijän taloudellisia tekijänoikeuksia, eli sitä, että rahaa tulee erikseen sovituista käytöistä. Yhteishallintaorganisaatiot eivät lähtökohtaisesti valvo moraalisten oikeuksien toteutumista.

- Moraalisten oikeuksien toteutumisen kannalta olisi tärkeää, että metadata olisi oikeaa ja sieltä löytyisi tarvittavat tiedot. Nykyään metadatatassa on vielä paljon virheitä ja tiedot ovat puutteellisia ja voi johtaa vääriin tilityksiin Esimerkiksi muusikkojen tietoja ei löydy mistään palvelusta. Nykysysteemi ei luo mahdollisuutta musiikilliseen sivistymiseen samalla tavalla kuin vanha manuaalinen järjestelmä, jossa pystyi lukemaan levyjen mukana tulevasta vihoista tietoa tekijöistä. Tilanne on haasteellinen, ja tilanne on yhtä haastava myös av-puolella. Toimialojen ylittävä yhteistyö on hyvä asia, jotta asioita voitaisiin nostaa vapaasti ja rehdisti esiin ja

hahmottaa, mitä asioille olisi tehtävissä. Kuitenkin alustapalvelut ovat ylikansallisia ja niihin vaikuttamismahdollisuudet ovat rajalliset.

- Kun puhutaan tekijöistä ja identiteeteistä: tulee muistaa, että joskus tekijä ei halua omaa nimeään teokseen jostain syystä (kuten tekniikka-ryhmässä esiintuotu kuvatoimittajien tilanne).
- Mm. Tekijänoikeusalan tutkimusjärjestö ALAI on vuodesta 2016 toteuttanut ”Online practises on author identification” -projektia, jossa on käynyt ilmi, että tekijöillä ei mahdollisuutta vaikuttaa siihen, miten tiedot lisätään.

Taloudellisten oikeuksien osalta tekijällä ei ole suuria vaikutusmahdollisuuksia metadatan osalta. Toimijoilta voitaisiin kuitenkin vaatia metadatan lisäämistä. Mallia voitaisiin ottaa esim. avointen sisältöjen puolelta.

- Digitalisaatio tapahtunut nopeasti ja eikä olla keksitty keinoja, miten metadatatiedot voidaan tuoda esille. Ongelma av-puolella on myös valtava. Isoja askeleita on kuitenkin otettu viime vuosina. Aiemmin Spotifyn tiedoista oli puutteellisia, mutta nyt asiaan on puututtu ja metadata on parempaa. Isoksi ongelmaksi nousi se, että korvauksia jäi seisomaan suoratoistopalvelujen tileille, koska rahoja ei pystytty kohdentamaan oikeille henkilöille.
- Sitralla on hanke yrittäjille oman datan hallinnan kehittämisestä reilun datatalouden suuntaan. Tähän kannattaisi saada mukaan myös luovan alan pilotti (Teosto ehdottanut musiikkialan osallistumista).
- Yhdellä teoksella saattaa kuitenkin olla jopa kymmeniä oikeudenhaltijoita ja jos tämä kerrotaan teosten määrällä, niin nähdään, minkä mittaluokan ongelmasta on kyse. Ei ole yhtenäistä tietokantaa asioista, vaan lukuisia eri organisaatioiden ylläpitämiä tietokantoja. Se, että nämä tietokannat saataisiin keskustelemaan ja tietoja rikastettua, voisi viedä asiaa eteenpäin.
- Yksi haaste on myös mittavat kustannukset, joita tietokantojen ylläpidosta aiheutuu. Jari Muikun johdolla tehdyssä metadataa koskevassa tutkimuksessa viitataan Global Repertoire Database GRD-hankkeeseen, joka kaatui kustannuksiin, joita yhtenäisen tietokannan pitämisestä olisi aiheutunut. Tietoa tulee monesta paikasta ja nämä tiedot eivät keskustele keskenään.
- Metadatan suuri ongelma on, että vaikka nyt aletaan keräämään tietoa, niin vanhoissa teoksissa ei ole metatietoja mukana.

OKM toi esiin, että opetus- ja kulttuuriministeriö on rahoittanut projekteja, joilla selvitetään metadatatilannetta esimerkiksi musiikki-, valokuva- ja av-alalla. Esimerkki tällaisesta projektista on musiikkialan Suomen EU-puheenjohtajuuskauden alla tekemä musiikkitiedot.fi-hanke, jonka kampanjavideolla pääviesti oli, että kuluttajalla olisi oikeus tietää siitä, kuka on jonkun teoksen tekijä. Jos kuluttajat eivät tiedä, että he voivat vaikuttaa, ei muutosta helposti tapahdu.

b) Leena Romppainen/Electronic Frontier Finland Effi ry (esitys hankeikkunassa)

Kansalaisten e-oikeuksia ajava Effi ry:n mukaan keskeistä on, että tällä hetkellä alustojen käytössä olevat automaattifiltterit poistavat aineistoja automaattisesti ja joskus julkaisun

lykkääntyminen voi olla kohtalokasta tekijän kannalta. Tekoäly ja sen käyttämä sumea logiikka ei riitä tunnistamaan laittomia käyttäjiä laillisista.

Suojeltavia arvoja ovat esimerkiksi parodian tekemisen suojaaminen ja yleensäkin perusoikeuksien kuten sananvapauden suojaaminen. Toisaalta käyttäjillä on tekijänoikeuksien ja metadatan hyödyntämiselle osalta tiettyjä odotuksia, kuten se, että metadatan muokkaaminen on mahdollista. Yksi ongelma on, että yhteen paikkaan korjattu metadata ei päivity kaikkialle. Metadata ei saa rakentaa uusia rajoituksia.

Käyttöehtojen selkeys on tärkeää, esimerkkinä cc-lisenssit. On keskeistä, että ihmiset helposti hahmottavat, mitä saa tehdä ja mitä voidaan esim. jatkojalostaa ja miten tieto saadaan kulkemaan teosten mukana. Yleisesti ottaen kaikki tieto tulisi olla vapaasti hyödynnettävissä. Koneoppiminen tulee olla mahdollista ja julkisesti rahoitettu sisältö tulisi olla vapaata ja avoimet rajapinnat tietoon olisivat tärkeitä.

Keskustelua:

Keskusteluissa todettiin, että digitaalisessa ympäristössä joudutaan jatkuvasti tasapainoilemaan kahden ääripään välillä, jossa toisaalta toimivat oikeudenomistajat, joilla on kaupallinen intressi, ja toisaalta ihmiset, joilla ei ole kaupallista intressiä.

- Somessa usein toiminta lähtee harrastuksesta ja etenee kohti taloudellista toimintaa. Rajat jonkin toisen tekemän materiaalin hyödyntämiseen ja muuttamiseen eivät ole täysin selviä some-maailmassa. Samoin raja kaupallisen ja ei-kaupallisen toiminnan välillä ei ole selvä, esimerkiksi alustat tekevät kovaa liikevaihtoa myymällä mainoksia joita näytetään "ei-kaupallisen" aineiston yhteydessä.
- Taiteilijoiden kannalta parodia on oma lukunsa, perusoikeuksien välinen tasapainoilu (sananvapaus ja taiteenvapaus); missä kohtaa tulevat taiteelliset ja kaupalliset intressit.
- Metadataan liittyviä toimenpiteitä täytyy miettiä myös siitä näkökulmasta, että kuka tahansa voi julkaista ja tehdä sisältöä. Eli keitä kaikkia toimenpiteet tulevat koskemaan. Olisi tärkeää saada tietää käytännöistä laajemmin; kuka, mitä ja miten?
- OKM totesi, että "Do it yourself" – vertaissisältöä luova kenttä ("DIY") on tuotu esiin yhtenä alueena, johon olisi hyvä syventyä, sillä onhan kuluttajilla ollut mahdollisuuksia tuottaa omia sisältöjä jo vuosikymmenen. Suomen tubettajat ry edustaa erityisesti Youtubeen sisältöjä tekeviä.
- Keskusteluissa nostettiin esiin myös ajatus teosten rekisteröinnistä, ei kuitenkaan pakottavana vaan rinnakkaisena, sillä kansainvälistä tekijänoikeuksia koskevaa Bernin sopimusta (Pariisi 1971) tuskin voidaan alkaa muuttaa. WIPO on selvittänyt laajasti rekisteröintikäytäntöjä ja siirtojen rekisteröintiä eri maissa.

OKM toi esiin, että Cuporen tutkimusraportti "Suomalaisten näkemykset tekijänoikeusjärjestelmästä" (löytyy Tekijänoikeusinfran hankeikkunasta) kesäkuulta 2020 kertoo tiivistelmällään, että yleisö kokee tuntevansa laajasti tekijänoikeuden ja kokee ymmärtävänsä, mistä on kyse. Ihmisillä on kuitenkin paljon epävarmuutta siitä, miten tulisi toimia esimerkiksi tuottaessaan sisältöä alustoille. Teoslajikohtaiset ongelmat ovat erilaisia.

Raportin yhteenvedossa todetaan melko kärjistetyksi, kuluttajien ja some-sisältöjen tekijöiden mielestä tekijänoikeuden tulisi koskea vain kaupallista toimintaa.

c) Maria Rehbinder/ Aalto-yliopisto

Rehbinder kuvasi teos- ja tekijätietokäytäntöjä tieteellisen tutkimuksen piirissä. Yliopistoille tiedon saanti tärkeä, aiheesta on erikseen oma laki ja direktiivi (Tiedonhallintalaki). Kaikkiin tutkimustuloksiin, julkaisuihin ja dataan liittyy tietoa (bibliografinen metadata), ja tieteen tekeminen ei ole mahdollista, jos näitä ei julkaista eri tietokannoissa.

Tekijöiden ilmoittamisen traditiot ovat hyvin erilaisia eri aloilla ja tutkimukseen osallistutaan hyvin erilaisissa rooleissa. Nykyään eritellään eri osa-alueet (esim. datan tuottanut taho ja sitä tulkitseva taho), joiden käsittelijät toimivat toisistaan erillään. Tutkijapuolella on tekijäsuositus ja jos tekijä kokee, että hänet olisi tullut mainita mutta häntä ei ole mainittu, yliopistolla on prosessi, jossa tekijä voi vaatia oikeuksiensa toteuttamista.

Credit Authorship Statement erittelee, ketä on pidettävänä tekijänä ("author"). Siinä merkitään tutkijan nimi ja perään rooli (esim. data authorship). Tässä tulee näkyväksi se, että kirjallinen lopputulos on vain pieni osa kokonaisuutta. Tämä on hyvä, sillä yleensä tutkimusprosessissa mietitään liian myöhään tekijätietojen merkitsemistä.

Lähtökohtana on, että kaikkien teosten itsenäisyyttä tulee kunnioittaa. Siteerauksen sääntöjen tulisi olla hyvin tarkkoja: miten tehdään lainauksia ja ennen kaikkea miten hyvän tavan mukaisesti ilmoitetaan tekijät. Toisaalta siteerausoikeus on ehdoton edellytys akateemiselle toiminnalle.

Uusina menetelminä tutkimuksessa on tiedonlouhinta, tekoäly ja koneoppiminen. Nämä vaativat teosten digitaalista toisintamista, jotta niissä oleva informaatio voidaan sisällyttää tutkimukseen. Näin tehtävää toisintamista ei tekijänoikeus saa estää.

Lainsäädännöllisesti tieteen ja tutkimuksen alalla merkittävä lainsäädäntö on tiedonhallinnanlaki, joka säätelee avoimen tieteen periaatteesta ja edellyttää, että yliopistoilla on datan toimenpideohjelma. Siihen sisältyvät tutkimusdatan hallinta ja datan tekijäsuositus ja metadata. Ilman tätä seuraava tutkija ei voi hyödyntää tutkimustuloksia tai sen pohjalla ollutta dataa, ellei metadataa siitä ole olemassa. Metadatasta käy ilmi, miten tutkimus on tehty.

Aalto-yliopistossa on käytössä Data Driven University -järjestelmä. Data näkyy ulospäin, ja kaikki tutkimustulokset löytyvät Research Aalto Portal:ista. Kaikki tekijöiden metadata "harvestoidaan", eli kerätään sinne.

Julkisen sektorin toimijan tulee noudattaa tiedonhallintalakia. Kiinnostavinta on miettiä datastrategista merkitystä, yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja sitoutumista kv-sopimukseen. Noudatetaan eri lakien vaatimuksia (esim. tietosuojalaki).

Tietosuoja ja tekijänoikeuden tasapainoilun osalta voidaan pohtia monia kysymyksiä. Esimerkiksi takavuosina kävi ilmi, että erään poliitikon gradu oli plagioitu. Olisiko politiikolla oikeus vaatia, että hänen nimeään ei näy gradun yhteydessä tietosuojan nojalla?

Keskustelua:

- Yliopistojen toiminnassa näkyy edistyskellisyys datan hallinnallisuuden osalta. Tavoitteena on palvella ulkopuolisia ja ratkoa sitä, miten data on saavutettavissa kaikille. Tässä on myös huomioitava "Metadata datasta", eli dataseteistä, jotka on syntynyt tutkimuksen seurauksena ja metadata teoksista, kuten siinä käytetystä kirjallisuudesta, kuvista jne. Nämä ovat rinnakkaisia ilmiöitä, ja metadata datasta on pidemmällä kuin metadata teoksista. Tieto on saatavilla ja tiedon käyttämiseen vaadittava tieto on selkeästi saatavilla (Fair data). Voidaanko vastaavia malleja hyödyntää tekijänoikeuspuolella? Uusien sisältöjen luomisessa olisi hyödyllistä, että tiedot olisivat luotettavia, eikä asia jäisi harmaalle alueelle. Jos ei ole helppoa tapaa saada lupaa käyttää teosta, niin kuluttajat eivät välttämättä etsi lupaa.
- Haasteet Aalto-yliopistolla ja tekijänoikeusjärjestöllä ovat samantapaisia, vaikka lainsäädännöllinen viitekehys ei ole sama.

4. Mitä jäi käteen?

Lopuksi käytiin lyhyt kierros osallistujien kesken siitä, mitä keskustelusta jäi käteen. Osallistujat katsoivat, että olisi tärkeää selvittää, missä vaiheessa metadata lisätään teoksiin. Esm. tieteen puolella asiat sovitaan yleensä liian myöhään. Av-alalla on tarve kehittää käytäntöjä niin, että asiasta sovitaan eikä niin, että asiat vain tapahtuvat. Kun nykyisin tekijät osallistuvat enemmän teosten julkaisuprosessiin, tulee metadatan sisältöön enemmän läpinäkyvyyttä. Keskustelua ja tiedon lisäämistä pidettiin arvokkaana ja hedelmällisenä. Kenttä on suhteellisen iso, ja ei voida odottaa mitään kovin konkreettista, mutta keskustelua kannattaa jatkaa. Nykytilan kuvaaminen ja ongelmien paikantaminen on hyvä näkökulma. Myös kapasiteetin rakentaminen ja yhteyksien luominen ja yhteistyön helpottaminen ovat ryhmän tavoitteita. Tätä kautta voidaan vaikuttaa myös kansainvälisellä kentällä, kun ymmärretään ylipäänsä, mistä on kyse.

Arviota jatkotyön tarpeesta

Puheenjohtaja arvioi, että osallistujilla ei vaikuttanut olevan metadataan liittyen suuria ristiriitoja. Yhteinen näkemys oli, että (hyvä) metadata on hyvä asia mutta voisiko sen asemaa lainsäädännöllä lisätä? Mitä aspekteja lainsäädännössä voisi olla, jotka helpottavat tai vaikeuttavat tilanteen kehitystä Millainen on nk. pelikenttä eri toimijoiden näkökulmasta. Intressit ovat tärkeä asia ja ne olisi hyvä tuoda selkeästi esille.

Puheenjohtajan ehdotuksesta päätettiin, että koska Juha Pihlajaniemen esittämä kolmen peruskysymyksen (**kuka tekee, miksi tekee ja mitä tekee?**) dokumentointimalli sai kannatusta, sovittiin kysely kaikille aloille mm. siitä:

- Mikä on metadatan lähde?

- Joka alalla on metadataa tekijöistä, oikeudenomistajista ja teoksista. Kuka metadataa lisää? Onko tiedon oikeellisuus tarkastettavissa? Miten datan siirto toimijalta toiselle tapahtuu?
- Miksi joku toimija luo metadataa?
 - Miksi jollain on kannustin luoda järjestelmä, jossa luodaan metadataa? Onko yhteishallintaorgansatioilla tai Spotifylla mahdollisuutta laittaa tai lisätä tietoja? Miksi yksittäisellä toimijalla olisi intressi laittaa ja ylläpitää metadataa? Kuka pääsee vaikuttamaan metadatan sisältöön, eri tahoilla on eri intressit. Esimerkiksi yhteishallintajärjestöt haluavat saada rahat kulkemaan oikealle henkilölle. Minkälaisia kannustimia ja intressejä pienillä julkaisijoilla ja omakustanteisilla tuottajilla on luoda metadataa?
- Miten tietoa laitetaan ja koska?
 - Miten metadata syntyy ja miten sen synty liittyy luovaan prosessiin ja teosten saataville saattamiseen.

Ryhmissä käydään näiden kolmen kysymyksen kautta läpi, miltä tilanne näyttää eri toimijoiden puolelta. Sitten keskustellaan siitä, mikä helpottaa ja mikä vaikeuttaa toimintaa, ja millaisia edellytyksiä lainsäädännölle toivotaan. Lähtökohtana Juristi-ryhmälle on miten nykylainsäädäntö ottaa teos- ja tekijätietoasiat huomioon ml. Bernin yleissopimus, WIPO:n sopimukset, ja EU:n tietoyhteiskuntadirektiivi, jossa fokuksessa oli tekijänoikeuksien valvontanäkökulma. Tämän arvioinnin pohjalta voidaan selvittää, onko hyötyä pyrkiä hakemaan funktionaalisemman lainsäädännön näkökulmaa, vai mikä intressi eri toimijoilla on lainsäädännön kehittämisessä.

Seuraavassa kokouksessa perehdytään tarkemmin tietosuojakysymyksiin ja varataan mahdollisuus kirja- ja kustannuslalle kuvata omia käytäntöjään.
